

Rapportage ontwikkelgesprek

Instelling

Open Universiteit Nederland
Faculteit Bètawetenschappen

Details visitatie

Betrokken programma's

BSc Milieu-natuurwetenschappen	CROHO/ISAT 56988
MSc Environmental Sciences	CROHO/ISAT 60164

Beoordelingsperiode

2018-2023

Data bezoek

15-16 Januari 2024

Panel

Voorzitter	Prof.dr. Hans Bressers
Lid	Prof.dr. Arthur Petersen
Lid	Prof.dr. Rietje van Dam-Mieras
Studentlid	Marisa Beunk
Secretaris	Peter Hilderling

Conclusies van het panel

Standaard	BSc Milieu-natuurwetenschappen (56988)	MSc Environmental Sciences (60164)
1	voldoet	voldoet
2	voldoet	voldoet
3	voldoet	voldoet
4	voldoet	voldoet

Ontwikkelgesprek

Datum

16 januari 2024

Deelnemers

- Het visitatiepanel (zie boven)
- De decaan, Prof.dr.ir. Petra de Weerd - Nederhof
- De coördinator onderwijs, Dr. Rogier van de Wetering
- Hoofd Bureau onderwijs en onderzoek, Ing. Louise Stijnen
- De trekker van de nieuwe masteropleiding Duurzaamheid, Management & Transities, Prof. dr. Stijn Neuteleers.
- Programmaleider BSc, Dr. ir. Raoul Beunen
- Programmaleider van de MSc opleiding, Dr. Frank van Belleghem
- De vakgroepvoorzitter (moderator), Prof. dr. ir. Jetse Stoorvogel

Context van het ontwikkelgesprek

Conform het beoordelingskader van de NVAO voeren opleidingen een ontwikkelgesprek met het panel. Tijdens dit ontwikkelgesprek worden toekomstige ontwikkelingen en mogelijke verbeteringen besproken vanuit een ontwikkelingsperspectief. De agenda wordt opgesteld door de opleiding.

Hoewel het ontwikkelgesprek onderdeel is van de opleidingsbeoordeling, zijn de uitkomsten geen onderdeel van de accreditatiebeoordeling. Op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), artikel 5.13, lid 6, publiceren wij het verslag van deze gesprekken met dit document.

In het gesprek is een vijftal punten besproken: 1) de balans tussen de natuurwetenschappelijke en sociaalwetenschappelijke delen van de opleiding, 2) kennis en vaardigheden, 3) het maatschappelijk debat over wetenschap, 4) ethiek en 5) de ontwikkeling van een nieuwe masteropleiding Duurzaamheid, Management & Transities.

Resultaten van het ontwikkelgesprek

1. Het eerste gespreksonderwerp had betrekking op de balans en afstemming tussen natuurwetenschappelijke en sociaalwetenschappelijke disciplines die samen het domein van milieuwetenschappen beslaan. Het panel adviseert om altijd aandacht te besteden aan de wisselwerking tussen de verschillende disciplines en tussen wetenschap en praktijk. Voorbeelden daarvan zijn opdrachten waarin studenten wordt gevraagd om natuurwetenschappelijke kennis te vertalen naar een korte uitleg voor een ander publiek (bestuurders, burgers) en anderzijds opdrachten bij cursussen over beleid of transities waarbij studenten wordt gevraagd hoe degelijk de inhoudelijke onderbouwing is of wat de bewijsbasis is voor bepaalde uitspraken, bijvoorbeeld over natuurwetenschappelijke aspecten of technieken.
2. Het panel is van mening dat een toekomstige milieuprofessional voldoende kennis moet hebben over een verscheidenheid aan mogelijke oplossingsrichtingen die met name belangrijk zijn binnen het competentiegebied interventie. Het panel beveelt aan dat beide opleidingen in de nabije toekomst voldoende aandacht besteden aan het verdelen van oplossingsgerichtheid over de verschillende opleidingsonderdelen. Ook vindt het panel voortdurende modernisering van het cursusmateriaal erg belangrijk, meer specifiek met casuïstiek uit het werkveld. Dit kan ook de risico's op verkeerd gebruik van kunstmatige intelligentie bij toetsing van studenten verminderen. Het panel is het tenslotte eens met onze eigen visie dat kennis vooral kan worden aangeboden als begeleide zelfstudie, terwijl vaardigheden zoals binnen de leerlijnen academisch schrijven en statistiek, kunnen worden aangeboden in de vorm van hands-on informatie op de portalen van de leeromgeving en gefaseerd in de cursussen kunnen worden toegepast. In de bacheloropleiding ligt daarbij de nadruk meer op het verwerven van kennis, terwijl in de masteropleiding de nadruk meer ligt op het verwerven van vaardigheden. De portalen kunnen in dat opzicht ook een dubbele functie vervullen, omdat ze niet alleen nuttig zijn voor studenten, maar ook door docenten gebruikt kunnen worden om hun vaardigheden bij te spijkeren.

In relatie tot de verschillende vaardigheden adviseert het panel om in de kruistabel van de eindtermen en de leerdoelen per cursus, bijvoorbeeld met puntjes, aan te geven dat een deel van de eindtermen (veelal bepaalde vaardigheden) bij cursussen aan bod komt, zonder dat deze in die cursus expliciet worden getoetst (de zogenaamde 0%-leerdoelen). Het panel gaf aan dat ze op basis van de informatie en gesprekken zagen dat bij veel cursussen meer aspecten en vaardigheden aan bod komen dan alleen de zaken die expliciet worden genoemd bij de leerdoelen en adviseert om dat duidelijker zichtbaar te maken.

3. Daarnaast is gesproken over het belang om studenten voor te bereiden om hun kennis te delen met andere publieken en met name ook met mensen met een ander perspectief. Een voorbeeld daarvan kan zijn om studenten te vragen bijv. in het kader van hun eindwerk (BSc) en/of afstudeeronderzoek (MSc) een persbericht, populair artikel, of een ingezonden brief te schrijven. Daarbij is het ook van belang om duidelijk te maken dat niet elk persbericht automatisch wordt overgenomen en veel ingezonden brieven worden afgewezen omdat redacties van kranten en tijdschriften keuzes moeten maken. Het advies is dus om studenten realistisch te informeren over hoe het in praktijk werkt.
4. Het punt ethiek is besproken in relatie tot druk vanuit de omgeving die van invloed kan zijn op de wijze waarop onderzoek en advies wordt vormgegeven. Daarbij heeft het panel aangegeven dat het belangrijk is om studenten bewust te maken van de manieren waarop onderzoekers en adviseurs beïnvloed kunnen worden en ze weerbaar te maken tegen ongewenste beïnvloeding. Het is belangrijk dat studenten kritisch nadenken over wanneer en tot hoever je meebuigt met wensen van opdrachtgevers en bestuurders en wanneer je een opdracht teruggeeft. Gezien het belang van ethiek binnen verschillende disciplines (cursussen) is het panel voorstander van de ontwikkeling van een aparte leerlijn ethiek, waarbij naar analogie met de overige leerlijnen wordt geïnventariseerd welke cursussen dit aspect al behandelen en waar het kan worden toegevoegd.
5. Tenslotte is in het gesprek ingegaan op de mogelijkheden om concurrentie te vermijden en zelfs synergie te creëren tussen de huidige masteropleiding Environmental Sciences en de nieuw te ontwikkelen masteropleiding Duurzaamheid, Management & Transitie (DuMaT). Gezien het feit dat het nieuwe programma een toegankelijker pad biedt naar een masterdiploma in een populair vakgebied, erkent het panel het risico van concurrentie en verwacht het dat een daling van de instroom voor de huidige masteropleiding onvermijdelijk is. Een brede werving van studenten kan wel helpen om de naamsbekendheid van de opleiding te vergroten en wellicht ook weer nieuwe mensen aan te trekken. Het is dus belangrijk om beide opleidingen goed in de markt te zetten en voor de huidige master te benadrukken dat deze oplossingsgerichte academische milieuprofessionals opleidt die dialoog kunnen aangaan met verschillende belanghebbenden en daarbij vanuit hun natuur- en milieuwetenschappelijke achtergrond de implicaties van complexe milieuvraagstukken kunnen duiden. Op deze manier zou de doelgroep voor beide opleidingen in de toekomst zelfs groter kunnen worden.